

Kommuneqarfik Sermersooq

Pisiniarnermut politikki

Pisiniarnermut politikki

Imarisai

Oqartussaaffik aalajangiisinjaatitaasoq	3
Ulloq allannguiffik kingulleq	3
Inatsisit aamma malittarisassat najoqqutassat	3
Aningaasanik aqtsineq aamma paassisutissanik aqtsineq pillugit atuakkami malittarisassami najoqqutassaq	3
Siunertaq	3
Immikkoortortat pineqartut	3
Allaaserinera	4
1. Kommunip pisiniartarnera pillugu pingaernerusut oqaatigineqartut	4
2. Pilersuisunik suleqateqarneq	5
3. Ataatsimut pisiniarneq, annertuumik ingerlatsineq aamma isuamqatigiissutinut ataqqinninneq6	6
4. Pisiniarnermi suliamik aaqqissuussineq	8
5. Ataasiartumik pisineq aamma isumaqatigiissutini allassimanngitsuik pisiniarneq	9
6. Qarasaasiakkut inniminniineq aamma katalogi	10
7. Attartornermut atornermullu isumaqatigiissutit	10
8. Qarasaasiat aamma oqarasuaatit	10
9. Sanaartugassat	10
10. Ilanngaatit/tunissutit/INUinnartut pisiat	11

Oqartussaasutut aalajangiisinnaatitaasoq

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaq

Ulloq allannguiffik kingulleq

13.08.2015

Inatsisit aamma malittarisassat najoqqutassat

Sanaartornermut atatillugu neqeroortitsinermut inatsit

Aningaasanik aqtsineq aamma paassisutissanik aqtsineq pillugit atuakkami malittarisassami najoqqutassaq

Titarnertaaq 21.

Siunertaq

Pisiniarnermut politikkip qularnaassavaa, nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisiniarnerit sapinngisamik pitsaanerpaamik pisarnissaat peqataanillu kommunip qularnaartassavaa niueqatigiinnermi piumasaqaatit ataatsimut nalilersorneqartassasut, makku tunngavigalugit:

- Aki
- Pitsaassuseq
- Tunniussinermi aamma akiliinermi piumasaqaatit
- Kiffartuussineq
- Qularnaveqqusineq
- Avatangiisit
- Inooqatigiinnermi pissutsit

Peqataanik pisiniarnermut politikkip qularnaassavaa, kommunip pilersuisuisa misigisassagaat kommune ataatsimut isigalugu – pikkorissusoq - niueqatigineqarsinnaasoq.

Ataatsimut suna tamaat isigalugu naliliinermi imaassinjaavoq tamatigut akikinnerpaaq pilersuisoq qinerneqanngitsoortartoq, kisiannili pissutsit soorlu sumiiffimmi immikkoortortaqarneq, avatangiisinut tunngasut, inooqatigiinnermut pissuserissaarnermullu tunngasut pissutsit imaassinjaavoq pingarnerutinneqartut.

Immikkoortortat pineqartut

Pisiniarnermut politikki kommunimi tamarmut atuuppoq meeqqueriviit ilanngullugit.

Pisiniarnermut politikkimi pineqarput nioqqutissarsiniarneq aamma ingerlatsinermut atatillugu kiffartuussisussanik pissarsiniarneq illuuteqarnerlu.

Allaaserinera

1. Kommunip pisiniartarnera pillugu pingarnerusut oqaatigineqartut

Nunaqavissunik unammillersinnaasunik pilersuisoqarneq

Kommuneqarfik Sermersuup tunngaviusumik sumiiffimmi pisiniartarpooq, taamaakkaluuartorli akit unammillersinnaasut atorneqartarput aammalu suna tamaat ataatsimut isigalugu naliliinermit niuernermi pingaarutillit tunngavigalugit soorlu aki, tunniussinermi pissutsit aamma pitsaassuseq. Sumiiffimmiittut pilersuisut taamaattumik pilersuisut allat neqeroorutigisinnaasaat tunniussinnaasariaqarpaat. Aamma pisiniarnermit tamatigut pingartinneqartassaaq, suna tamat ataatsimut isigalugu takunnissinnaassuseqarluni, pitsaassuseq aamma kiffartuussineq – pitsaanaerpaaneq akikinnerpaanerlu – kisianni aamma peqatigiinnermut tunngasut atuutsinnissaat aamma ataatsimut nalilersuinermi ilanngunneqarsinnaapput.

Avatangiisit, inuttut akisussaaqataaneq aamma pissuserissaarneq

Kommunip pisiniarnermut politikkia aqqutigalugu pisiniarnermi kissaatigai avatangiisit piuinnartinnissaat, peqatigiinnerup pingartinneqarnissaa aamma ileqqorissaarnikkut illersorneqarsinnaasumik periuseqartoqarnissaa.

Tamatuma kinguneranik pisiniarnermut isumaqatigiissusiortoqartillugu ilanngunneqartassapput isumaqatigiissutit pilersuisut pilersueqataasullu uppernarsagassaat makkuusut:

- Nioqqutissanik tunisassiorerup pisimanissaa avatangiisit illersorneqarsinnaasut sinaakkutaralugit aamma akuutissat mingutsitsissutaasinnaasut sapinngisamik killilersorneqarsimassasut.
- Sulliviit peqatigiinnermut suleqataassapput isumagalugit ilinniartunik ilinniartitsineq, ilinniartitseqqinnej sulisunik kiisalu inunnik timikkut tarnikkulluunniit innarluutilinnik sulisoqartarnissaq.
- Sulliviup – imaluunniit sullivimmut pilersueqataasut – malissavaat inatsisit, malittarisassat isumaqatigiissutilu atuuttut kiisalu Naalagaaffiit Peqatigiit Global Compactiani tunngaviit malinneqassasut.

	Suliffiup isumagisariaqarpai...
Inuit pisinnaatitaaffii:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sulliviup tapesersortariaqarpai nunarsuup sinnerani suaarutigineqarsimasut inuit pisinnaatitaaffii sulliviup sunniuteqarfigisinnaasaani. 2. Sulliviup qularnaassavaa, inuit pisinnaatitaaffiinik sumiginnaannginnissani.

Sulisartut pisinnaatitaaffii:	<p>3. Sulliviup qularnaarsimassavaa sulisartut kattuffinnut ilaasortangorsinnaanissaat ataqqillugulu sulisartut sulinermi atukkat akissarsiallu pilligit ataatsimut isumaqtigisiuteqarsinnaanerat.</p> <p>4. Sulliviup suleqataaffigissavaa pinngitsaaliilluni sulisitsisarnerit suulluunniit</p> <p>5. Sulliviup suleqataaffigisariaqarpaa meeqqanik sulisitsisarnerup atorunnaarsinnissaa.</p> <p>6. Sulliviup tapersersortariaqarpaa sulinermi atorfinitssinermilu immikkoortitsisoqartannginnissaa.</p>
Avatangiisit:	<p>7. sulliviup tapersersortariaqarpai paarsilluarniarluni suliniutit avatangiisiniq</p> <p>8. Sulliviup suleqataaffigisariaqarpaa avatangiisit pilligit akisussaaqataanerunissaq.</p> <p>9. Sulliviup kajumissaarutigisariaqarpaa avatangiisini teknoligimik ineriartortitsinissaq siammarterinissarlu.</p>
Peqquserluttannginnissaq:	10. Sulliviup akerlilersortariaqarpai peqquserluttarnerit, ilanngullugit aningaasatigut atornerluineq aamma peqquserluuteqartarneq

2. Pilersuisunik suleqateqarneq

Kommuneqarfik Sermersuup pingartippai pilersuisuminik pitsaasumik sivisuumillu attaveqarnissaq. Kommunip pilersuisuinik suleqateqarnermi tunngaviussapput, unneqqarinneq, pimoorussineq aamma pikkorissuseq. Naatsorsuutigineqarpoq pilersuisut peqataassasut niuerfimmi pisunik paasisimasaqnerulernissamut, tunisassiat ineriartinnerinut paasisimasaqnerulernissamut il.il. Kommunip pisiniartarneranut attuumassuteqartut kisitsisitigut paasissutissat aamma atukkiunneqarsinnaassapput taamatullu aamma siunnersortaasarnissaq neqeroorutigineqarsinnaassaaq.

Tunngaviusumik illuatungeriit akornanni ammasumik pissuseqartoqassaaq. Immikkoortoqarumaaporli insertuutariaqakkanik. Tamatuma kinguneranik kommunimi sulisut pilersuisulluunniit pisiniarnermut tunngasunik allanut ingerlatitseqeqqusaanngillat. Tamatumani tamatigut ataqqineqartassapput sumiiffimmi inuiaqatigiit amerlassusaat imaluunniit inuit isumaqatgiissutini akinut tunngasunik ilisimasallit kikkuuneri.

Pilersuisussamik toqqaanermi pingaartinneqartassaaq, pilersuisunngorumaartussap sullivimmini avatangiisinut politikkia. Taamaattumik pilersuisup isumaqatigiittoqarsimatillugu nassuiarsinnaasariaqarpaa avatangiisinut politikkini aamma ajornanngippat avatangiisinut allagartat akuersissutit. Tunisassiat pisortanit akuerisaallutik nakkutigineqartut ilisarnaasersukkallu qinerneqartariaqarput soorlu Qusummik ilisarnaasikkat.

Pisiniarnermi suliariumannittussarsiuussinertalinnik, suliariumannittussarsiuussineq pillugu pilersuisunut ilisimatitsineq Sermersooq.gl aqqutigalugu pisassaaq taamatullu aviisini naqitani.

3. Ataatsimut pisiniarneq, annertuumik ingerlatsineq aamma isumaqatigiissutinut ataqqinninneq

Amerlasunik pisiniarnerup iluaqtissartai piumallugit pisariaqarpoq pisiniarnermut isumaqatigiissutit qitiusumik suliarineqartarnissaat aamma qitiusumik isumaqatigiissutit atuuttarnissaat fag- aamma stabini taamatullu imaluunniit immikkoortuni isumaqatigiissuteqarfiusuni.

Pisinermut isumaqatigiissutit tamarmik qitiusumik pisiniartarfik tamatigut aqqaartassavaat, susassaqarfiilli ataasiakkaat suleqatigalugit.

Pisiniarnermut isumaqatigiissutit isumaqatigiissutigineqartassapput ataasiinnarmik pilersuisoqarnissaq aallaavigalugu suliariumannittussarsiuussisoqareernerani imaluunniit sinaakkutitut isumaqatigiissusiortoqarsimatillugu, isumaqatigiissutip imaa kommunimi tamarmi atuuttussanngorlugu.

Pitsaanerpaanik isumaqatigiissuteqarnissaq anguniarlugu pisariaqarsinnaavoq, nioqqutissat pisiarineqartartussat ikilisarnissaat assigiissaarnissaallu.

Iluaqtissarsisoqarsinnaatillugu kommune pisortaqarfiiit allat isumaqatigiissutaannut ilanngussinnaassaaq soorlu Namminersorlutik Oqartussat pisiniartarfiata isumaqatigiissutaannut/ kommunilluunniit allat isumaqatigiissutaannut.

Pisiniarnissamut isumaqatigiissusiat

Kommunip pisiniarnerit tunngaviusumik aallaaveqassapput ataatsimut pisiniartarnissamut isumaqtigiissutnik imaluunniit pisiniarnermut politikkimi najoqqutassat malinneqartassapput.

Pisiniarnermut isumaqtigiissusiat atuuttut tunngavigaat isumaqtigiissutit allanngortinneqarsinnaanngitsut taamaasillutik atuupput fag- aamma stabinut tamanut aamma imaluunniit immikkoortortanut isumaqtigiissusiorfigisimasanut aamma allat pilersuisut nioqqutissat ataasiakkaat eqqarsaatigalugit pitsaanerusumik akeqartitsisinnaagluarpataluunniit.

Isumaqtigiissusiornerup qularnaassavaa, pisiniarnerit pisassasut tunngavigalugit:

- Pisiniarnermi pissarsinernilu unammilleqatigiittoqarnissaa
- Immikkoortuni amerlanerpaani qinigassaqarnissaa
- Immikkoortuni isumaqtigiissummiinngitsuni neqeroortitsisoqarsinnaanissaa

Isumaqtigiissut makku tunngavigalugit pisiniarnermut isumaqtigiissut pilersinneqarsinnaavoq:

- Neqeroortitsineq (minnerpaamik pilersuisussat marluk unammisillugit – periarfissaqartillugu)
- Kiffartuussinernut aalajangersimasunut aalajangersimasumik neqerooruteqarneq
- Aalajangersimasunik isumaqtigiissutnik tunngaveqarneq
- Aki aalajangersimasoq aamma nioqqutissat aalajangersimasut
- Tunngaviugajuppoq qularnaarneqartarnera ”pitsaanerpaanik akikinnerpaanillu” pisiassaqarnissaq pitsaassuseq akiginngikkaluarlugu.
- Sinaakkutissatut isumaqtigiissutit
- Isumaqtigiissut aki tunniussinermilu piumasaqaatit aalajangersimasut
- Sananeqarsinnaavoq nioqqutissat aalajangersimasut pillugit arlariinnut pilersuisunut isumaqtigiissut
- Isumaqtigiissusoriaaseq qularnaarlugu ingerlatsiviit nioqqutissat imaluunniit nioqqutissat pisiarineqarsinnaaneri aallaavigalugit pisiniarsinnaanissaat

Annertuunik pisiniarnerni pinngitsoorani malittassami isumaqtigiissummi allassimanngitsunik imaluunniit pilersuisup tunniussinnaanngisaanik – pisiniartoqassaaq – pisiniarnermut immikkoortortaq isumaqtigiissuteqarfigeriarlugu – pisiniarnermi sinaakkutissat isumaqtigiissutit tunngavigalugit.

Pisiniarnermut isumaqtigiissutit ingerlasut aamma malittarisassat atuuttut Sermeeqqami takuneqarsinnaassapput.

4. Pisiniarnermi suliamik aaqqissuussineq

Qitiusumik pisiniartarfik

Pisiniarnerit aqussinnaajuamallugit ataqtigissaarsinnaajumallugillu taamatullu pisiniarnissamut isumaqtigiissutit atuuttut il.il. pilersinneqassaaq qitiusumik pisiniartarfik.

Qitiusumik pisiniartarfipiup aaqqissuussaanikkut inisisimaffissaa aamma sulisoqarnissaa allaqqavoq aaqqissuussaanermut pilersaarummi sukkulluunniit atuuttumi. Qitiusumik Pisiniarnermut Immikkoortortaqarfiup akisussaaffigaa isumaqtigiissusiorissaq, pisiniartarneq, ataqtigissaarineq, isummersuineq aamma nakkutiliineq.

Tamatuma kinguneranik:

- Misissortassavai nakkutigalugillu isumaqtigiissutit malinneqarnersut
- Allaffimmi pisiniarnermut akisussaasut suleqatiginissaat akisussaaffigissavaa
- Allaffimmi pisiniarnermut akisussaasnik siunnersuissaaq ilitsersuillunilu
- Pisiniarnermut politikkip immikkoortuisa ineriertorteqqinnissaat qularnaassavaa

Tamatuma saniatigut Qitiusumik Pisiniarnermut Immikkoortortaqarfiup pingaarnertut suliassaraa isumagissallugit akisussaanini tunngavigalugu:

- Neqerooruteqartitsisarnissaq, aamma imaluunniit neqeroortitsinermi aamma ataasiarluni annertuunik pisiniarnermi ilitsersuisarnissaq siunnersuisarnissarlu
- Pisiniarnermut isumaqtigiissusiorissaq aserfallattaaliinissarlu kiisalu taakkunannga ingerlatitseqqinnissaq.
- Pilersuisunik isumaqtigiissuteqarnissaq oqaloqateqartarnissarlu
- Nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisiniarnernik inerisaanissaq
- Pisiniarnermut isumaqtigiissutit kingunerinik saqqummiisarnissaq
- Pisiniartarnerit pitsangorsarumallugi kommunip pilersuisui nalilersorneqartassapput
- Qitiusumik ungataanilu pisiniartartunik kiffartuussineq tulluartunik apeqquissaqartoqartillugu aamma iluanaarfiusinnaasunut tunngasunik
- Sakkunik ineriertortitsineq aamma ilisimasanik katersineq
- Paasissutissiissutissanik ineriertortitsineq/kommunimi pisisartunik pikkorissaaneq

Qitiusumik pisiniartarfipiup nakkutigissavai kommunimi pisiniarnerit pisiniarnermut politikki tunngavigalugu pisarnersut. Tassa imaappoq, qitiusumik pisiniartarnissamut isumaqtigiissutit malinneqarnersut aamma malittarisassat naqitanngortitat malinneqarnersut.

Aqutsisulli ataasiakkaat tamatuma pinissaa akissaaffigaat.

Immikkoortut allaffiup avataaniittut

Kommunimi aqutsisut tamarmik akisussaaffigaat kommunip pisinermut politikkianut tunngasunik paassisutissanik pissarsiniarnissartik aamma pisiniarnermut isumaqtigiissutit atuuttut pillugit.

Isumaqtigiissutit atuunnissaasa qularnaarnissaat siunertalarugu taamatullu isumaqtigiissutaareersunut akuunissaq qularnaarniarlugu, avataaneersunit toqqarneqassapput pisiniarnermut akisussaasut. Pisiniarnermut akisussaasut ilisimasaqartuussapput, soqutiginnissapput misilittagaqarlutilu pisiassanut suliassanulluunniit pisiniarnermut tunngasunut.

Pisinarmut isumaqtigiissuteqartoqartillugu naliliisoqassatillugulu pilersinneqarsinnaaapput atuisartoqatigiit pisariaqartitsineq naapertorlugu. Atuisartoqatigiinni ilaasortassat toqqarneqartassapput pisiniarnermut akisussaasut suleqatigalugit.

Pisiniarnermut akisussaasut aamma pisiniarnermut isumaqtigiissutit pioreersut malitseqartinnissaannut nutaanilluunniit pisiniarnermut isumaqtigiissuteqartoqassatillugu paassisutissanik attuumassutilinnik pilersueqataasassapput.

5. Ataasiartumik pisineq aamma isumaqtigiissutini allassimanngitsuik pisiniarneq

Isumaqtigiissut pioreersoq avaqqullugu taamaallaat pisiniartoqarsinnaavoq immikkorluinnaq pisoqartillugu aamma Aningaasaqarnermut Allatseqarfik isumasioqqaarlugu. Taamatut pisiniarnerit tunngavilersorneqartassapput naqitanngortitanik aamma immikkut nassuiarneqartassaaq kommunkip nioqqtissanik pisiniarsimanera kiffartuussinernillu pisiniarsimanera pillugu ukiumoortumik nalunaarusiaani.

Aningaasat annertuut atorlugit ataasiarluni pisiniarnermi tunngaviit taakku atuupput. Taamaattumik pisiniarnerit taamaattut pissapput qitiusumik pisiniartarfik suleqatigalugu aamma pissaaq aki, tunniussineq, pitsaassuseq, avatangiisit aamma peqatigiinnermut tunngasut immikkut isumaqtigiissutit malillugit.

Isumaqtigiissutini allassimanngitsunik pisiniartoqartillugu aamma suliarumannittussarsiuussineq aqquutigeqqaarnagu pisiniartoqartillugu tunngaviusumik pilersuisut neqeroorsinnaasorisat neqerooruteqartinneqassapput. Ajornannngippat minnerpaamik pilersuisut marluk neqeroortinneqassapput, immikkoortillugit. Illoqarfinni marlunnik amerlanerusunik pilersuisoqarfiusuni minnerpaamik pilersuisut pingasut neqeroortinneqartassapput.

Immikkoortuni arlalinni mikisualunni pisiniartoqarsinnaavoq annertunngitsunik isumaqtigiissuteqaqqaanngikkaluarluni. Tunisassianik aalajangersimasunik pisiniarnermi pisariaqartitsineq sukkulluunniit nalilersorneqarsinnaaqqullugu, illoqarfip avataaniittut pisiniartartut

qitismik pisiniartarfik suleqatigisassavaat atortunik pisariaqartitsineq siunissamilu pisiniarnissaq malitseqartikkumallugu.

6. Qarasaasiakkut inniminniineq aamma katalogi

Pilersuisut annerit niueqatigissatillugit soorlu allaffimmi atortunik imaluunniit assigisaannik kommunip niueqateqarnissaq pingaernerutissavaa, pilersuisumik qarasaasiakkut inniminniisitsisinnaasumik aamma kataloginik takutitsisinnaasumik (internetimi linki)

Suleriaatsit pitsanngorsarnilarugit illullu iluani aqtsineq millisarniarlugu piumasarineqarsinnaavoq qarasaasiakkut inniminniissutinik peqalernissaq. Pilersuisup qarasaasiakkut inniminniissut atugassiissutigisuuppagu taava atorneqassaaq, immikkut pissutsit pissutaallutik tamanna aportinneqanngippat. Taamatut pisoqassappat Qitiusumik Pisiniartarfik attavigineqassaaq.

Tamatuma saniatigut pisiniarneq qarasaasiaq atorlugit taamaallaat pisassaaq, pisiniarnermut politikkimut tamanna akerliunngippat taamatullu aamma isumaqatigiissutaareersunut akerliunngippat. Taamatut internetikkut pisiniartoqartinnagu Qitiusumik Pisiniartarfik isumasiorneqaqqartassaaq.

Internetikkut pisiniarnermi akiliinissamut malittarisassat immikkoortut takuneqarsinnaapput kommunip karseqarnermut naatsorsuusiornermullu malittarisassaataani.

7. Attartornermut atornermullu isumaqatigiissutit

Taamaallaat attartortoqarsinnmaavoq atortoqarluni immikkut Aningaasaqarnermut Allatseqarfik isumaqatigiissuteqarfingeeqqaarlugu – aamma tamatigut attartornerup atornerulluunniit atorneqarnissaa immikkut tunngavilersorneqassaaq. Tunngavilersummut tamatigut ilanngunneqartassaaq isumaqatigiissutip erniaata naatsorsornera.

8. Qarasaasiat aamma oqarasuaatit

Pisiniarnermut politikki pingaerneq aamma qarasaasianik, qarasaasianut systeminik kiisalu oqarasuaatinik pisiniarnermi atussaaq.

IT-mi isumannaatsuunissaq pillugu kiisalu it-kut atortut assigiaarnissaat malittarisassallu, taava pisiniarneq neqerooruteqarnerlu IT-mut immikkoortortaqarfiup isumagissavai. Ingerlatsiviit meeqqueriviillu tamatigut IT-mi atortunik pisinermei malittarisassat atuuttut malittassavaat.

Pisiniarnermi malittarisassat Sermersuup nittartagaani takuneqarsinnaapput.

9. Sanaartugassat

Pisiniarnermut politikki pingaerneq atuutissanngilaq sanaartornermut atortunik pisiniarnermi neqeroortitsisarnermut.

10. Ilanngaatit/tunissutit/inuinnartut pisiat

Kinaluunniit pilersuisooreersunit pilersuisunngorsinnaasunilluunniit tunissutinik tigusisassanngilaq, aatsaat nalikittuaqqanik ussassaarutinik tunniussisoqarniarpat qujarusssisoqarsinnaavoq aamma imaluunniit pisuni pingaartuni tunissuteqartoqarniarpat (inuusisorerni/ullorsiornerni il.il.).

Kommuneqarfik Sermersuup pisiniarnermut isumaqatigiissutai inuinnartut pisiniarnermi atorneqartassanngillat, aatsaat taamaaliortoqarsinnaavoq tamanna tamanut nalunaarutigineqarsimappat. Periarfissat taamaattut pillugit nalunaarutit Sermeeqqani tamanut takusassiarineqartassapput.